

OUD-KATHOLIEKE KERK

Verslag van het Collegiaal Bestuur voor de Synode van 2021

1. Inleiding: Met het oog op morgen

Op 13 oktober bood het Nederlands en Vlaams Bijbelgenootschap aan kerk en maatschappij de NBV21 aan: Bijbelvertaling voor de 21ste eeuw. Gegriffel ging door de Grote Kerk in Den Haag toen NOS-radioprogramma *Met het Oog op Morgen* – presentator Chris Kijne uit 1 Korintiërs 13 las: “Nu zien we nog maar een afspiegeling, een raadselachtig beeld, maar straks staan we oog in oog”. Met het oog op die morgen zijn we kerk. Ook al zien we nu, te midden van alles wat voorbij gaat, nog niet van alles de zin, we leven in het vertrouwen dat we van Gods toekomst niet hoeven op te schrikken. In Christus is deze ons al zeer nabij. De liefde die eens alles op zal klaren ziet ook vandaag al waar het op aankomt. Ze is de kracht die ons draagt.

Een volgende fase in de coronacrisis is aangebroken, waarin we weer dichterbij elkaar kunnen komen. Ook het kerkelijk leven normaliseert zich geleidelijk weer. De wereldwijde pandemie en haar effecten zijn echter nog lang niet voorbij. In ons land zijn er lokale besmettingspieken. Anderen lijden aan ‘long covid,’ een aandoening waarbij iemand, na besmet te zijn geweest met het coronavirus, langdurig symptomen blijft houden. De Wereldgezondheidsorganisatie noemt dit sinds kort ‘post-COVID-19’. Tegelijkertijd bestaat ‘Africa’s long covid’, want de pandemie ondermijnt de delicate vooruitgang van het continent en vergroot de maatschappelijke crisis, waar geen overheid is die vaccinaties kan inkopen, laat staan bedrijven ondersteuning verleent. Het legt reeds lang bestaand onrecht bloot.

Urgent is het nu om de samenhang van de actuele problematiek te zien en verder te kijken dan de coronacrisis. Niet voor het eerst worden we vandaag uitgedaagd zó te leven, dat we toekomst gunnen aan elkaar. De mensheid staat voor de flinke uitdaging de kant van het leven te kiezen. Ingrijpende besluiten zijn nodig om ons leefklimaat te bewaren. Dat geldt voor ieder persoonlijk én voor onze parochies en kerk, en zeker ook voor bedrijven, banken, en de overheid – daar waar begroting en wetgeving de beslissende sturing kunnen geven aan allesbepalende processen. Het vergt leven uit de liefde die zich niet verheugt in onrecht, maar vreugde vindt in de waarheid. Het vergt een moed en een perspectief die sterker zijn dan de wetten van duisternis en dood, van consumentisme en leven bij de dag. Het vergt leven met het oog op morgen.

2. Crisisteam Corona

Aan het begin van de coronacrisis stelde het CB het Crisisteam Corona van onze kerk in, bestaande uit de beide bisschoppen, technisch voorzitter Martijn Blaauw en algemeen secretaris Miranda Roobol. Het team vergaderde in Teams na de (meeste) persconferenties van de regering. Waar mogelijk werden, voor deze met de brede kerk te delen, de te nemen maatregelen samen met andere kerken in het CIO (Centraal Overleg inzake Overheidszaken) op het regeringsbeleid afgestemd. Via berichten aan kerkbesturen en het steeds opnieuw bijgestelde protocol van de OKKN hebben we de maatregelen aan de parochies bekend

OUD-KATHOLIEKE KERK

gemaakt. Het CB is de pastoors, kerkbestuurders en vrijwilligers in alle parochies enorm dankbaar voor hun grote inzet. In de steeds veranderende situatie moesten ze steeds maar weer de energie en goede moed vinden om de maatregelen naar een plaatselijk gebruiksplan te vertalen. Dat we elkaar in deze tijd hebben vastgehouden laat zien dat onze gemeenschappelijke basis stevig is.

De beleidslijn van het crisisteam van onze kerk is in overleg met het CB geweest dat we de richtlijn van het CIO kritisch volgden, dat wil zeggen: ons er zoveel mogelijk aan hielden en alleen afweken als we daar zwaarwegende redenen voor hadden. Ons uitgangspunt was daarbij niet dat we klakkeloos de overheid volgden, maar dat we ons solidair opstelden met andere groepen in de samenleving en geen gebruik maakten van mogelijkheden die de vrijheid van godsdienst in de Grondwet aan kerken en andere geloofsgemeenschappen biedt.

Het CB beseft zich goed dat het crisisteam meer eenrichtingsverkeer kende dan in onze kerk gebruikelijk is. Hoewel uit de door het CB ontvangen reacties vooral begrip voor de gekozen koers blijkt, is het ook helder dat niet iedereen altijd gelukkig geweest met alle maatregelen. Uiteraard kunnen ook diverse deskundigen worden geciteerd die de effectiviteit van sommige maatregelen betwisten. We stonden echter steeds op het standpunt dat wij geen experts zijn op het gebied van virologie, maar wel op het gebied van solidariteit.

Nog altijd zijn maatregelen van kracht, de belangrijkste betreffen, zoals bekend, de basisregels, waaronder het thuisblijven bij klachten, deze gelden ook in de kerk. De opvolger van de anderhalvemeter-maatregel, het lezen van een QR-code aan de deur, is door geen van de kerken in ons land ingevoerd: iedereen moet op gelijke voet welkom zijn in de vieringen in Gods huis. Als de kerk voor bijvoorbeeld concerten wordt verhuurd geldt de verplichting van de corona-checkapp overigens wél, evenals in de horeca waar een oud-katholieke vlag wappert zoals bij Alticollense in Amersfoort en In de Driehoek in Utrecht.

De livestreamvieringen, aan het begin van de eerste lockdown gestart in de parochiekerk aan 't Zand in Amersfoort, konden vanaf de eerste zondag van de Advent 2020 vanuit beide kathedralen worden voortgezet. Een flink team van vrijwilligers in zowel Haarlem als Utrecht heeft zich, met steun vanuit het CB, ingezet voor de opzet hiervan, en zorgt ervoor dat elke week de viering ook door hen die niet naar hun eigen kerk kunnen komen thuis kan worden meegevierd, en met regelmaat worden nieuwe belangstellenden bereikt.

3. Meerjarenbeleid

Naar aanleiding van het vorige meerjarenbeleidsplan, 'Bloeiende Kerk, vitale parochies' (2015), stelde het CB in november 2015 de commissie Bestuur & Organisatie in. De commissie bracht in april 2019 haar rapport met aanbevelingen uit, dat in het CB werd besproken. De overwegingen die het CB bij de aanbevelingen had werden met het daaruit voortvloeiende voorstel in eerste lezing op de voorjaarssynode van 2021 besproken. Dit leidde, met andere ingewonnen adviezen, tot een herziening van de notitie die het CB heden aan de synode aanbiedt.

OUD-KATHOLIEKE KERK

Naar aanleiding van 'Bloeiende Kerk' is ook nieuw publicatiebeleid opgezet, dat op dit moment verder wordt ontwikkeld en waarin een eindredacteur een sleutelrol vervult. De landelijke website is in de zomer van 2020 vernieuwd en de groepsgewijze uitrol van de vernieuwing van parochiewebsites is naar verwachting eind 2021 afgerond. Voor de publiciteit werkt de kerk middels een overeenkomst van opdracht samen met Janneke van der Veer. Zij functioneert als eindredacteur van de nieuwe website, van het blad *De Oud-Katholiek* en van de vernieuwde landelijke Nieuwsbrief, waarop mensen zich persoonlijk kunnen abonneren.

Hoewel de noodzaak hiertoe reeds was vermeld in 'Bloeiende Kerk', is hier pas in latere instantie structureel werk van gemaakt. Naar aanleiding van de najaarssynode van 2019 is een commissie duurzame financiering ingesteld, bestaande uit Andries Stam, Dick Brons, Frank de Haart en Jakob Wedemeijer. De commissie heeft een breed strategisch meerjarenadvies opgesteld vanuit een integrale benadering voor de financiën van onze kerk. Op de synode zullen waarnemend thesaurier-generaal Gert-Jan van der Hulst en commissievoorzitter Andries Stam een eerste inleiding op het advies geven. Op de voorjaarssynode 2022 zal de synode zich in eerste lezing over het advies buigen.

Het is intussen hoog tijd voor een nieuw meerjarenbeleidsplan. In 2022 hoopt het CB in een synodaal proces te werken aan de totstandkoming hiervan. Om het proces in de steigers te zetten heeft zij in de zomer van 2021 een hei-dag gehouden, waar kansen en bedreigingen voor het kerkelijk leven zijn besproken en, aan de hand van diverse adviezen, een eerste keuze is gemaakt voor speerpunten van beleid.

4. Veilige Kerk

Met het oog op een veilige kerk werkte het CB ook dit jaar verder aan de uitvoering van het Plan van Aanpak dat de Synode in 2018 heeft aangenomen. Wegens ziekte van de Algemeen Secretaris blijkt het helaas noodzakelijk de toegezegde presentatie van de afronding van openstaande punten van het Plan van Aanpak uit te stellen tot na de Synode, een geval van overmacht waar wij nochtans onze excuses voor aanbieden.

Zoals bekend is het beleid gericht op preventie en op een effectieve aanpak van signalen van seksueel misbruik. Een van de belangrijkste eindproducten daartoe is het OKKN Protocol Veilige Kerk. Heldere handreikingen voor slachtoffers van seksueel misbruik in pastorale relaties en voor derden bij vermoedens van seksueel misbruik staan sinds de zomer integraal op oudkatholiek.nl. De handreiking wordt ook mondeling toegelicht in een video van Lydia Janssen, lid van het CB en daarvoor al van de werkgroep Veilige Kerk.

In november kunnen de kerkbesturen een nadere instructie verwachten over twee onderwerpen, ten eerste de vrijwilligerscode: de gedragsregels waarop we elkaar aanspreken. Deze vrijwilligerscode moet steeds bij de benoeming of aanstelling, zo hier sprake van is tezamen met de benoemings- of aanstellingsakte, aan de vrijwilliger uitgereikt en met de vrijwilliger besproken worden. Het tweede onderwerp betreft de vrijwilligers voor

OUD-KATHOLIEKE KERK

wie een (gratis) VOG moet worden aangevraagd. Al deze informatie is overigens al wel te vinden op oudkatholiek.nl. De te ontvangen instructie behelst vooral de noodzaak van het omzetten van deze informatie in actie.

5. Bisschopswijding

“Hoe welkom de bode, die ons toeriep: laat 18 september de dag zijn, waarop Mgr. Barend Theodoor Wallet tot aartsbisschop van Utrecht gewijd zal worden. Hoe vreugdevol gingen onze voeten naar deze kerk, naar de plaats waar de heilige Lebuinus in zijn tijd en op zijn manier, de opdracht vervulde die vandaag klinkt: ‘maak alle volken tot mijn discipelen’”. De openingswoorden van de preek van pastoor Marieke Ridder waren kenmerkend voor de plechtige en tegelijk persoonlijke viering in Deventer, waarin de bisschop van Haarlem, Dirk Jan Schoon, zijn nieuwe Utrechtse collega tot bisschop wijdde.

De wijding was uitstekend voorbereid door een werkgroep bestaande uit leden van het DB van de kerk en van het Metropolitain Kapittel van Utrecht, en kundig begeleid door de PA van de aartsbisschop, Michael van den Bergh.

Omdat de anderhalve-meter maatregel nog van kracht was, werd het nog net niet helemaal het feest voor de hele kerk dat de nieuwe bisschop zich gewenst had. Gelukkig konden uit alle parochies en andere geledingen van het bisdom Utrecht vertegenwoordigers aanwezig zijn, alsook de pastoors van Utrecht en Haarlem, enkele oecumenische gasten, en uiteraard bisschoppen uit de Unie van Utrecht, de Anglicaanse gemeenschap, de Filipijnse Onafhankelijke Kerk en – voor het eerst – de Kerk van Zweden.

Dankzij de professioneel verzorgde livestream kon een groot deel van de kerk, en van een kring om onze kerk heen in binnen – en buitenland, toch meevieren. De al even professionele foto's en artikelen op website en sociale media voor en na de consecratie gaven ook een kijkje achter de schermen.

Over de verkiezing en wijding van een bisschop wordt door het team van Dio van Maaren voor de EO een documentaire gemaakt, die op zondagochtend 5 december op NPO2 wordt uitgezonden.

6. Personalie geestelijkheid

In enkele parochies vond in het afgelopen jaar een pastoorwisseling plaats. In de Utrechtse vacature die door de bisschopsverkiezing ontstond is voorzien door de benoeming van Louis Runhaar. Zijn plaats in Amersfoort is ingevuld door Rudolf Scheltinga. Rudolf is in Egmond opgevolgd door Joke Kolkman. Haar plaats in Utrecht is opgevolgd door Henk Schoon.

Deze cirkel veroorzaakt een vacature in Gouda, waarvoor nog een oplossing wordt gezocht: in de zomer heeft Richard Vroom waargenomen, als deservitor is thans Rudolf Scheltinga benoemd. Een benoeming voor de Paradijkerk in Rotterdam is aanstaande, diens installatie wordt in januari verwacht, tot die tijd blijft Hans de Rie beschikbaar.

OUD-KATHOLIEKE KERK

Door de benoemingen heeft Joke Kolkman haar exeat uit de Utrechtse Geestelijkheid ontvangen en haar incardinatie in de Haarlemse; Rudolf Scheltinga ontving zijn exeat uit de Haarlemse geestelijkheid en zijn incardinatie in de Utrechtse.

Victor Scheijde heeft het pastoraat in Hilversum neergelegd en bekleedt op dit moment een civiel beroep. Marieke Ridder is, na een tijd van waarneming, voor slechts een dag in de week benoemd als pastoor van Hilversum; in een tijdelijke regeling die voor twee jaar is voorzien wordt zij bijgestaan in het pastoraat door ds. Annemieke Parmentier – Blankert, en door een buurt – en opbouwwerker.

Johannes van Riessen, op 5 december 2021 in de Haarlemse kathedraal tot diaken gewijd, wordt op 13 november 2022 priester gewijd in de parochiekerk van IJmuiden, en blijft werkzaam in de parochie Krommenie.

Uitzijende naar nieuwe benoemingen, ook van pas afgestudeerden van het oud-katholiek seminarie, zijn we de emeriti priesters zeer dankbaar voor hun hulp bij de voortzetting van de pastorale voorziening in parochies zonder eigen pastoor, te weten: Ward Cortvriendt in Twente, Wietse van der Velde in Groningen-Friesland; Joop Albers in Enkhuizen; Age Kramer in Den Helder; Paul Brommet in Arnhem; Jan van der Steen in Delft; en Richard Vroom in Schoonhoven.

Op 5 januari overleed, voor ons allen nogal plotseling, emeritus priester Annemieke Duurkoop; zij werd in besloten kring uitgevaren.

Op 1 maart overleed na een lange periode van ziekte Martien Parmentier, voormalig docent en hoogleraar aan de KThA, KThU, het Oud-Katholiek Seminarie, de Vrije Universiteit en de oud-katholieke afdeling van de theologische faculteit in Bern. Zijn uitvaart vond met het toen maximum aantal toegestane aanwezigen plaats in zijn parochiekerk te Hilversum.

Op 10 september namen we in Egmond afscheid van priester Jan de Jager, die op 2 september overleed.

Op 6 oktober overleed Jan Groen, oud-lector van de parochies in IJmuiden en zeven jaar lang pastor van de parochie in Enkhuizen. Zijn uitvaart en crematie vonden op 12 oktober plaats.

7. Financiën en materieel

Ondanks het feit dat ook onze kerkgemeenschap is getroffen door de Covid-maatregelen, zijn de jaarcijfers redelijk in lijn met die van de voorgaande jaren. Een belangrijke reden hiervan is dat zowel parochianen, parochies, staties als ook fondsen hun toezeggingen zijn nagekomen. In die zin was er financieel zeker sprake van onderlinge solidariteit. Dankbaar zijn we voor allen die meewerken aan de actie Kerkbalans. Dankzij de bijdragen, giften en collecten kon de exploitatie van de landelijke kerk zich verheugen op een aanzienlijke opbrengst. Een andere belangrijke factor is dat reguliere overleggen grotendeels digitaal

OUD-KATHOLIEKE KERK

plaats vonden. Hierdoor waren er substantieel minder fysieke overleggen dan normaal, hetgeen een duidelijke bezuiniging opleverde: reis- en vergaderkosten van alle gremia werden aanzienlijk beperkt.

Een uitdaging blijven de personele kosten. In het afgelopen jaar zijn deze, ondanks een honorariumverhoging van 2 %, lager uitgevallen dan de begroting. Met name vond dit een oorzaak in minder dienstwerk in de coronatijd, het aantal vacatures, en geringere omvang van enkele formatieplaatsen. Een aanmerkelijke investering ineens is de realisatie geweest van onlinevieringen in coronatijd en de livestream-inrichting van beide kathedralen. Deze werd mede gefinancierd door extra bijdragen vanuit de fondsen.

Veel parochies kenden een groot verlies aan inkomsten doordat de exploitatie van gebouwen door de coronamaatregelen moest worden gestaakt. Ook landelijk speelde dit een rol met betrekking tot ons voormalige seminariegebouw, nu Alticollense genoemd. Het vergadergebouw werd volledig gerenoveerd en waar nodig heringericht. De verwachting dat in 2020 de investering zou worden omgezet in een investeringsmodel, kon hierdoor niet worden gerealiseerd, en vertaalde zich in een aanmerkelijk verlies in de exploitatie onroerende goederen. Ook voor 2021 is een verlies voorzien.

Met de fondsen vond het regulier jaarlijks overleg plaats. Eén van de fondsen, de ORKA, heeft hierbij te kennen gegeven dat zij meer dan voorheen wil vasthouden aan de eigen doelstelling, namelijk financiële steun aan diaconale projecten. Desondanks werd de bijdrage voor 2021 nog wel uitgekeerd en meegenomen in de verdeling over projecten en exploitatie. Vanaf 2022 blijft de ORKA met haar bijdrage kerk en parochies ondersteunen ten dienste van plaatselijk diaconaal werk. Voorbeelden van bestaande initiatieven die vanuit de bijdrage van de ORKA worden gefinancierd zijn het inloophuis in Schiedam en het oecumenische luchthavenpastoraat op Schiphol.

Tot slot een woord van waardering voor de leden van de Commissie Financiën en Materieel (CFM). Dankzij de vele inspanningen van de CFM zijn wij als kerk steeds meer in staat om de financiële huishouding in kaart te brengen en advies uit te brengen waar nodig. Dit geldt eveneens voor de bouwkundige begeleiding die wordt geboden bij ons kerkelijk onroerend goed. De commissie heeft dringend behoefte aan nieuwe leden.

8. Oud-Katholiek Seminarie

Na meer dan een jaar via Zoom onderwijs te hebben gegeven kunnen de colleges in het studiejaar 2021-2022 weer offline in Utrecht plaatsvinden. Ook het studentenpastoraat vindt weer op locatie plaats. Het is de seminariestaf, de studentenpastor en natuurlijk de studenten zelf zeer te prijzen dat er door corona niemand aantoonbaar vertraging heeft opgelopen. Onze kerkelijke opleiding telt op dit moment dertien studenten verspreid over alle leerjaren, waarvan drie dit jaar begonnen zijn aan de studie theologie aan de TST, de theologische opleiding aan de Universiteit van Tilburg waar het OK Seminarie een overeenkomst mee heeft.

OUD-KATHOLIEKE KERK

Tijdens de Seminariedag – de officiële opening van het academisch jaar – in de Driehoek in Utrecht hield mgr. dr. Joris Vercammen zijn afscheidscollege als docent ecclesiologie en ambtsleer, over huidige zoektochten naar nieuwe vormen van christendom. Op 7 oktober vond in de Gertrudiskathedraal de presentatie plaats van een postuum uitgegeven boek met artikelen van de in 2019 overleden docent praktische theologie, dr. Remco Robinson. ‘Kerk en Geloof in een seculiere samenleving’ is in de webshop verkrijgbaar.

In het afgelopen jaar organiseerde prof. Peter-Ben Smit twee succesvolle webinars om potentiële studenten te informeren over de kerkelijke opleiding van onze kerk en werken in de kerk. Het plan is om in het komende voorjaar zo’n seminar op locatie te organiseren. De bisschoppen zijn, in gesprek met onder meer de rector, Mattijs Ploeger, en de docent praktische theologie, Jutta Eilander, stappen aan het zetten om te komen tot een voortgaand traject van educatie voor alle pasgewijden in de eerste jaren van hun werk in de parochies.

9. Oecumene in Nederland

De Raad van Kerken in Nederland nam een nieuw beleidsplan aan waarin de grote lijn van de werkzaamheden staat beschreven. Deze wordt voorafgegaan door een notitie over de visie en missie van de Raad, waaruit blijkt dat drie aandachtsvelden de agenda van de Raad bepalen: het gesprek over geloof en kerkelijke gemeenschap; maatschappelijke vragen vooral rond de transitie naar een duurzame, rechtvaardige en vreedzame samenleving; en interreligieuze samenwerking. De documenten zijn hier te lezen:

<https://www.raadvankerken.nl/organisatie/visie-en-missie-raad/>

De Raad heeft gepoogd om de wildgroei aan commissies, beraads-, project- en werkgroepen in te dammen. Sommige van die gremia zijn decennia geleden met veel oecumenisch elan gestart, maar kunnen tegenwoordig nauwelijks of geen nieuwe leden of opvolgers van oudgedienden vinden en lijken soms ook hun bestaansrecht een beetje verloren te hebben.

Op 1 juni zijn de, in een fusieproces betrokken, Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt gezamenlijk toegetreden als geassocieerd lid van de Raad van Kerken in Nederland. De Raad bestaat door de toetreding van het gezamenlijk kerkverband van NGK en GKv uit 19 kerken en kerkgenootschappen, waarvan vijf geassocieerd lid zijn. Associés kunnen meespreken over alle onderwerpen, maar hebben geen stemrecht.

Het Overleg Episcopale Kerken (OEK), waarin de oud-katholieke kerk met oriëntaalse, orthodoxe en anglicaanse gemeenschappen in ons land samenwerkt, kwam in het afgelopen seizoen eenmaal bij elkaar, waarbij voor het eerst ook de Roemeens-Orthodoxe Kerk zich aansloot. De bisschop van Haarlem werd bij acclamatie tot vertegenwoordiger van de deelnemende kerken in het moderamen van de Raad van Kerken in Nederland gekozen. Verder werden er ervaringen met de nieuwe lockdown uitgewisseld. In het najaar staat opnieuw een bijeenkomst op Alticollense geagendeerd, waarop ook een nieuwe ontmoetingsdag wordt voorbereid.

OUD-KATHOLIEKE KERK

Het Nederlands Christelijk Forum (NCF), dat losjes met de Raad van Kerken is verbonden, hield in september een tweedaagse retraite in Helvoirt. Het NCF brengt op gelijke voet vertegenwoordigers van veel kerken en evangelische – en pinkstergroepen samen. De aartsbisschop nam namens onze kerk deel en is lid geworden van de stuurgroep.

Via de verschillende afdelingen van het CIO onderhouden de kerken het contact met verschillende departementen van de overheid. Daarnaast is er een centrale commissie voor het algehele regeringsbeleid dat geloofsgemeenschappen raakt.

Op 1 januari 2022 loopt de vijfjarige concessie af die de minister van OCW heeft toegekend aan de Evangelische Omroep inzake de representatie voor de 'protestantse stroming'. In deze zendtijd ten behoeve van de breedte van de kerken, ter vervanging van de opgeheven IKON is ook de OKKN een partner. Enkele kleinere 'voormalige-IKON-kerken' waaronder de onze hebben aangedrongen op een inhoudelijk gesprek over de voorwaarden waaronder de EO deze zendtijd kan vullen. In het overleg, waaraan namens onze kerk de aartsbisschop deelnam, is besloten om vanaf het nieuwe jaar 'vanuit de breedte van de kerken' de beschikbare 14 miljoen euro vooral te investeren in voor jongeren relevante en mogelijk door kerken (catechese, jeugdgroep) bruikbare output, zowel lineair als online, op drie levensbeschouwelijke thema's: zingeving, duurzaam leven, en recht doen.

10. Unie van Utrecht en internationale oecumene

De Internationale Bisschoppenconferentie (IBC) van de Unie van Utrecht vergaderde voor het tweede achtereenvolgende jaar in de Zoom, datzelfde gold ook voor de zittingen van het dagelijks bestuur (het Büro). Aan de orde was onder meer de zegening van het huwelijk van twee mensen van hetzelfde geslacht, wat oecumenisch waarschijnlijk een van de meest hete hangijzers is op dit moment. Binnen de Unie wordt een weg gezocht waarbij kerken de mogelijkheid hebben het 'Ehe für Alle' te openen, zonder dat dit kerk-scheidend is. Daartoe zal volgend jaar op de IBC vergadering in Bonn worden gewerkt aan een visie op het sacrament van het huwelijk.

Wat internationale bilaterale dialogen betreft wacht de IBC samen met kardinaal Koch en zijn Pauselijke Raad voor de bevordering van de eenheid van de christenen nog op antwoord van de Congregatie voor de Geloofsleer inzake de receptie van de IRAD-teksten. Overigens verschijnt de Nederlandse vertaling van deze teksten binnenkort. Ook wacht de IBC al geruime tijd op antwoord van de Bisschoppenconferentie van de Mar Thoma Kerk van India op het vaststellen van kerkelijke gemeenschap.

Voor de Anglican-Old Catholic International Coordinating Council (AOCICC) zijn deze zomer nieuwe leden benoemd. De AOCICC heeft tot taak om de samenwerking tussen de twee kerkfamilies hechter en actiever te maken. Dit jaar staan onze kerkgemeenschappen 90 jaar met elkaar in gemeenschap; de Willibrordsociety vierde 90 jaar full communion op basis van het Bonn Agreement met een webinar op 2 juli. Eind juli, begin augustus 2022 wordt de (met

OUD-KATHOLIEKE KERK

twee jaar uitgestelde) 15^e Lambeth Conference gehouden; vanuit de Unie van Utrecht hopen de aartsbisschop en bisschop Harald Rein deel te nemen.

De voorbereidingen voor het Internationale Oud-Katholieken Congres, dat van 1 tot en met 4 september 2022 in het World Conference Center Bonn en de diverse oud-katholieke locaties in Bonn plaats zal vinden, zijn in volle gang. We hopen dat ook uit Nederland geestelijken en gelovigen deze bijzondere dagen in Bonn mee willen beleven.

Tegelijkertijd zal in Karlsruhe de (uitgestelde) elfde generale Assemblee van de Wereldraad van Kerken plaatsvinden. Het is de eerste keer sinds 1968 dat dit grote evenement met zo'n 800 deelnemers en 4000 waarnemers in Europa wordt gehouden. Ook lid-kerken van de Unie nemen deel of nemen waar. Het is de hoop van de Wereldraad dat deze conferentie een impuls geeft aan de 'oecumene van het hart'. Namens onze kerk is Rianne van de Beek naar de Assemblee afgevaardigd.

Bisschop Hans Gerny, emeritus bisschop van de Christkatholieke (Oud-Katholieke) Kerk van Zwitserland, is op dinsdag 19 januari 2021 op 84-jarige leeftijd overleden. Op 30 oktober a.s. nodigt het bisdom vrienden uit van de Zwitserse Kerk, de Unie van Utrecht, en oecumenische partners om deel te nemen aan een herdenkingsevenement. Emeritus-aartsbisschop Joris zal daar spreken en onze kerk vertegenwoordigen.

11. NBV21

We begonnen dit verslag met de NBV21, we sluiten er ook mee af. De bisschoppen verwelkomen deze uitgave niet alleen als een product van oecumenische samenwerking, maar ook als een instrument om die samenwerking te bevorderen. Zij bevelen de uitgave dan ook van harte aan de leden van onze kerk aan.

Wat betreft het gebruik ervan in de eredienst is een nader besluit te verwachten van de bisschoppen. Ze zullen, geadviseerd door onder meer de Commissie voor de Liturgie, tot een voorstel komen om, aan de hand van heldere criteria, op een verantwoorde wijze gebruik te kunnen gaan maken van de NBV21.

In deze vertaling zegt Paulus, meteen na het hooglied van de liefde, in hoofdstuk 14,1: "Jaag de liefde na en richt u op de gaven van de Geest, vooral op die van de profetie." De liefde, die alles hoopt en in alles volhardt, vereist oefening en toewijding. Waar we streven naar de liefde, wordt de Geest ons geschonken, met woorden van wijsheid voor een verwarrende tijd. De dag van vandaag stelt ons voor veel vragen, de Geest met al haar gaven spreekt in ons de taal van morgen. "Dit is wat blijft: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde".

Amersfoort, 25 oktober 2021
Collegiaal Bestuur

OUD-KATHOLIEKE KERK

Ingekomen Verslagen Kerkelijke Onderdelen

Een aantal organisaties en commissies brengt zelf een jaarverslag uit. Deze zijn hieronder (in willekeurige volgorde) opgenomen.

Stichting Oud-Katholieke Uitgeverij PASCAL
Opgericht 26-08-1981 te Amersfoort
Inschrijving Kamer van Koophandel 41188825

BESTUURSVERSLAG 2020

De Stichting Oud-Katholieke Uitgeverij PASCAL is de voortzetting van de Stichting Centraal Oud-Katholiek Boekhuis. Naast boeken voor de liturgie worden ook in eigen beheer en voor eigen rekening boeken en brochures uitgegeven. De omzet bedroeg € 6.798 (2019: € 10.931).

In 2020 verzorgde Pascal de verspreiding van uitgave nr. 63 van het Oud-Katholiek Seminarie **“Geloof dat probeert te begrijpen”**.

Een bijzondere uitgave betrof het boek **“God is groter dan ons hart”**, de Biografie van mgr. A.J. Glazemaker. De voorverkoop tegen een gunstige prijs werd mogelijk gemaakt door verstrekte subsidies van diverse fondsen en bestemmingsreserves van de Oud-Katholieke Kerk. Een bescheiden presentatie van het boek in coronatijd vond plaats in Amersfoort. Een symposium in de nabije toekomst is voorzien.

Genoemde werken en de eerder verworven boeken en brochures worden te koop aangeboden op onze website, welke onderdeel is van die van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland.

Onder grote dankzegging voor het vele werk dat zij de afgelopen jaren voor Pascal, voorheen het Boekhuis, heeft verricht werd afscheid genomen van mw. E.C. Zwart. Wij verwelkomden in haar plaats mw. W.A.M. van Oevelen-Eijkelboom.

Barneveld, 22-02-2021

Het bestuur,
N. Lenten, voorzitter
E.M.P.P. Verheij, secretaris
Mw. W.A.M. van Oevelen-Eijkelboom, penningmeester

Verslag van het College van Advies inzake Kerkelijke Rechtsaangelegenheden 2020

Het College van Advies inzake Kerkelijke Rechtsaangelegenheden ontving in 2019 een verzoek om te adviseren over een voorgenomen ontslag uit de geestelijkheid. Naar aanleiding van dit verzoek is er destijds een behandelend college van een lid en twee plaatsvervangende leden gevormd dat het verzoek in behandeling heeft genomen. In het kader van die behandeling heeft in eerste instantie een schriftelijke stukkenwisseling plaatsgevonden en vervolgens een mondelinge behandeling. In 2020 is die mondelinge behandeling voortgezet. Hierna is schriftelijk advies uitgebracht aan de verzoekende bisschop.

mr. P. (Petra) de Bruin, voorzitter/secretaris

OUD-KATHOLIEKE KERK

Stichting Oud-Katholiek Museum
Opgericht 20 juni 1952 te Utrecht

BESTUURSVERSLAG 2020

De Stichting Oud-Katholiek Museum heeft als doel:

“het aanleggen, beheren en in stand houden van een verzameling voorwerpen, de kunst en de geschiedenis van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland betreffende en van al hetgeen hiermede in verband staat”.

De stichting is de voortzetting van de Vereniging Oud-Katholiek Museum, welke was opgericht op 6 januari 1926 in Den Haag. De stichting is vanaf 1-1-2013 als z.g. Culturele ANBI erkend door de Belastingdienst.

In het verslagjaar is het bestuur als gevolg van de coronamaatregelen slechts een keer bijeen geweest.

Naast de op de balans vermelde activa beheert de stichting een collectie kunstvoorwerpen en voorwerpen met betrekking tot de geschiedenis van de Oud-Katholieke Kerk. Deze zijn ondergebracht in het museum het Catharijneconvent in Utrecht, en voor een klein deel middels bruiklenen elders. Met het Catharijneconvent is online overleg gevoerd over het collectiebeleid.

De bestuursleden Verhey en Eman zijn vanuit de stichting tevens bestuursleden van de Stichting Het Catharijneconvent.

Het Catharijneconvent organiseerde na de tentoonstelling “North & South”, middeleeuwse kunstwerken uit noord- en zuid Europa, de tentoonstelling “Allemaal Wonderen” met een bescheiden inbreng van Oud-Katholieke zijde (parochie Amersfoort). De tentoonstelling Body Language, het lichaam in de middeleeuwse kunst loopt nog tot in 2021.

De Stichting Oud-Katholiek Museum draagt ingaande 2017 gedurende 4 jaar € 1.000 per jaar bij in de kosten van de aanstelling van de consulent/conservator voor het Oud-Katholiek erfgoed bij het museum Catharijneconvent.

In het verslagjaar is een folder gemaakt en verstuurd naar de parochies ten behoeve van informatievoorziening en werving donateurs.

Barneveld, 8 januari 2021

Het bestuur van de Stichting Oud-Katholiek Museum
E.M.P.P. Verhey, voorzitter
Mw. E.M. Jansen, secretaris
N. Lenten, penningmeester
S.J. Eman
A. S. Cramer

OUD-KATHOLIEKE KERK

Stichting Oud-Katholieke Diaconale Ondersteuning (OKDO)

Jaarverslag 2020

De Stichting Oud-Katholieke Diaconale Ondersteuning (OKDO) is in 2016 opgericht door Stichting St. Jansplaats en Stichting Oude Roomsche Katholieke Aalmoedenierskamer (ORKA).

Doel van de OKDO is het bieden van diaconale ondersteuning en het bijdragen aan het opvangen, versterken en het maatschappelijk verbinden van kwetsbare personen.

Bestuur

Het bestuur van de OKDO bestond in 2020 uit de volgende personen: dhr. E. Hijzen, voorzitter, dhr. F. de Haart, penningmeester; mw. M. Hallebeek, secretaris; mw. I. van Kasteel, tweede secretaris.

Het bestuur heeft één maal vergaderd in 2020.

Aanvragen

Aanvragen voor individuele financiële hulp worden ingediend door pastores van de Oud-Katholieke parochies. In 2020 heeft de OKDO zes aanvragen van de parochies Amersfoort, Groningen, IJmuiden en Utrecht toegewezen met een totaalbedrag van 4.950 euro.

Utrecht, 8 maart 2021

Verslag van de Bibliotheekcommissie over de periode januari 2020 t/m februari 2021

Ten gevolge van de Corona-uitbraak is het werk van de commissie stilgevallen.

Samenstelling van de commissie op dit moment:

R. de Beer, L. Nieuwenhuizen, W.B. van der Velde.

Het lidmaatschap van P.B. Smit en E.M.P.P. Verhey is per 1 maart 2020 niet verlengd.

R. de Beer en W.B. van der Velde zijn per 1 maart 2020 herbenoemd tot 29-02-2024, L. Nieuwenhuizen tot 29-02-2022.

Activiteiten:

1: Vergaderingen:

De commissie als geheel heeft in deze periode niet vergaderd.

Wel heb ik nog in januari 2020 namens de Bibliotheekcommissie deelgenomen aan een overleg in Delft met leden van de Stichting Kerkelijk Erfgoed Delft en leden van het kerkbestuur van de O.K. parochie Delft over de mogelijke catalogisering van de parochiebibliotheek van Delft. Daarna heb ik naar aanleiding hiervan op 11 februari 2020 in Utrecht nog overlegd met R. de Beer.

2. Bezoekwerk: In 2020 zijn er geen parochiebibliotheeken bezocht.

Naast mijn lidmaatschap van de commissie ben ik momenteel alleen nog ook nog betrokken bij de oud-katholieke bibliotheken als beheerder van de Seminariebibliotheek (1 dag per week).

OUD-KATHOLIEKE KERK

Plannen voor de rest van 2021 en 2022: De doelen zouden moeten zijn:

- Het formuleren van een concept-beleidsplan voor een landelijk beleid op het gebied van de O.K. boekencollecties, op verzoek van het CB. Hier is helaas de laatste jaren weinig voortgang geweest
- Het bezoek- en advieswerk aan parochies voortzetten. Dat is in het slop geraakt door allerlei andere bezigheden.

Plannen maken is zolang de Corona-crisis voortduurt helaas niet mogelijk.

Met vriendelijke groeten,
Bert Nieuwenhuizen

Amersfoort, 15 maart 2021

VERSLAG BISSCHOPPELIJKE COMMISSIE SINT PAULUS 2020

De Bisschoppelijke Commissie *Sint Paulus, ok missie en diaconaat buitenland* heeft als opdracht de verbreiding van het Evangelie, buiten Nederland, te realiseren door hulp te verlenen bij de opbouw en uitbreiding van lokale kerkgemeenschappen. St. Paulus steunt al meer dan 47 jaar zuster- en verwante kerken bij hun missionaire en diaconale taken. Daartoe ondersteunt zij verschillende projecten in Europa, Afrika en Azië. Zij werkt daarbij ook samen met andere Oud-Katholieke organisaties, met de Anglicaanse gemeenschap en soms met andere Christelijke organisaties.

De opbrengst van de voorjaarsactie van *Sint Paulus* (€ 230) was bestemd voor de inrichting van het internaat in Mozambique dat vlak naast een nieuwe middelbare school is gebouwd. In dit internaat verblijven jonge meisjes uit het vluchtelingenkamp Marratane en uit enkele omliggende dorpen zodat zij doordeweeks samen de lessen kunnen volgen. Helaas heeft het verspreiden van de voorjaarsactie via de Nieuwsbrief (in plaats zoals gebruikelijk meesturen met 'de Oud-Katholiek') een aanzienlijk lagere opbrengst opgeleverd. Het bestuur heeft dankzij een later ontvangen gift toch het voor de inrichting benodigde bedrag over kunnen maken.

De royale opbrengst van de najaarsactie (bijna € 5.945) kwam ten goede aan de inzet van onze Koptische zusters in Beni Souef, Egypte, die daar het ziekenhuis El Salam runnen. Zij vroegen onze steun voor Egyptenaren die getroffen zijn door Corona, vooral de armsten in het Beni Souef Bisdome. Met de opbrengst van de najaarsactie zijn minimaal veertig patiënten geholpen met medische onderzoeken, röntgenfoto's en behandelingen, vooral patiënten die thuis zitten en niet in het ziekenhuis zijn opgenomen. Verder konden er de noodzakelijke ontsmettingsmiddelen worden ingekocht en werden voedselpakketten en/of maaltijden verstrekt aan vijftig arme gezinnen van dagloonarbeiders, die door corona geen werk en dus geen inkomen meer hebben.

Van bovengenoemde en alle andere projecten die gesteund worden, is een beschrijving te vinden op onze website www.stpaulus.okkn.nl.

In 2020 is het bestuur begonnen met een bezinning op haar beleid. De wens is om het beleid te richten op meer gelijkwaardigheid en wederkerigheid met onze partners in het Zuiden. De bezinning heeft al tot interessante en inspirerende gesprekken geleid die we in 2021 voortzetten.

Het bestuur van *Sint Paulus* bestaat uit Drs.A.A.Kramer (voorzitter), Drs.L.J.Wagenaar (vice-voorzitter), Mw.A.M.Folkers (secretaris), Dhr.T.v.Dam (penningmeester), Mw.K.Dejonge (lid), prof.dr.P.B.A.Smit (lid), Mw.dr.E.Harding (lid) en Mw.drs.A.J.L.Runhaar-Kool (lid).

OUD-KATHOLIEKE KERK

Verslag van de Bisschoppelijke Commissie voor Liturgie over het jaar 2020

Leden van de commissie zijn Ward Cortvriendt [voorzitter], Martina Liebler [secretaris], Mattijs Ploeger, Leonie van Straaten, Wietse van der Velde. Adviseur van de commissie is Koenraad Ouwens.

In 2020 kwam de commissie vijf keer bijeen, waarvan twee keer online.

Op 30 januari gingen we van start met een consultatie met betrekking tot Diensten van Schrift en Gebed t.b.v. het ontwikkelen van aanvullende modellen. Het was een goede bijeenkomst, waarin veel aanknopingspunten en criteria naar voren kwamen om een nieuwe opzet te maken.

Helaas konden een studiedag over eucharistische gebeden waaraan de cie. medewerking verleende en de in Amersfoort geplande tweede Internationale consultatie voor de liturgie in onze kerken vanwege corona maatregelen niet doorgaan.

Als doorlopend project is de commissie verder gegaan met het aanbieden van alternatieven voor de gebeden van de dag. Voor de advent in jaar B zijn ernaast alternatieven voor alle wisselende gebeden en een alternatief voor de openingsrite aangeboden.

Om dit en ander liturgisch materiaal op intranet breder toegankelijk te maken, werd de site "Liturgisch Materiaal" van de pastorespagina verplaatst naar sharepoint waar het toegankelijk is voor meer (gemachtigde) gebruikers, lectoren met name.

Er is een aantal herzieningen van het directorium besproken en voorgelegd aan de provinciale synode.

Verder zijn we o.a. bezig geweest met de formulieren voor feesten van patroonheiligen van parochies waarvoor het kerkboek geen eigen teksten aanbiedt; met een oudkerkelijke lichtrite in de vespers; met de herziening van de teksten voor de uitvaart van een kind/jongere; met een toelichting over de achterliggende spirituele motivatie van de rangorde van de feestdagen.

En, last but not least, is het zoals elk jaar gelukt om de kerk tijdig te laten beschikken over het directorium voor het nieuwe kerkelijk jaar.

Rapportage 2020 van de adviescommissie ambtskandidaten

Na enkele wijzigingen in de bezetting kent de adviescommissie de volgende samenstelling:

De heer Robert Frede -voorzitter (benoemingstermijn tot 30-6-24)

Mevrouw Caroline Offerhaus-Draijer -secretaris (benoemingstermijn tot 30-9-22)

De heer Piet Coemans -lid (benoemingstermijn tot 30-6-25)

Mevrouw Lydia Janssen -lid (benoemingstermijn tot 30-9-21)

plaatsvervangende lid:

De heer L. Wijker (benoemingstermijn tot 31-12-24)

De commissie heeft in 2020 geen advies uitgebracht over kandidaten. Er is half november 2020 een advies aangevraagd vanuit het Haarlemse bisdom. Vanwege de beperkende maatregelen in verband met Covid-19 is de procedure hiervan doorgeschoven naar 2021.

Verslag van de vertrouwenspersonen SMPR 2021

Sinds de start van de vertrouwenspersonen in onze kerk is er vier keer een melding gedaan.

De eerste melding betreft seksueel misbruik ongeveer vijftien jaar geleden, binnen de sfeer van de Rooms-Katholieke kerk. De melder wilde anoniem blijven, alleen vertellen. Het is bij één gesprek gebleven.

De tweede melding betreft seksueel misbruik in de privésfeer. Deze melder belde meerdere keren, en koos er ook voor om anoniem te blijven. Omdat de vertrouwenspersoon psychische problematiek vermoedde, is er contact opgenomen met Veilig Thuis. De melder bleek bekend bij hulpverlening en politie. De vertrouwenspersoon wilde bij een volgend gesprek aansturen op hetzij uit de anonimiteit treden, hetzij het contact stoppen. Melder heeft echter niet meer gebeld.

De derde melding betrof geen seksueel misbruik, maar wel een beschuldiging van machtsmisbruik door een ambtsdrager. Al snel bleek dat de klacht door het betreffende kerkbestuur was afgehandeld. De vertrouwenspersoon heeft klager schriftelijk meegedeeld dat, indien hij niet tevreden is over de afhandeling door het kerkbestuur, hij zich kan wenden tot het Bisschoppelijk Bureau. Klager was tevreden met dit antwoord. Of dit nog een vervolg heeft gekregen, is niet bekend bij de vertrouwenspersoon.

De vierde melding ging niet om seksueel misbruik maar om problematische communicatie en bejegening met/door een functionaris binnen de kerk. Hoewel ook dit niet tot de taak van het vertrouwenspersoon behoort, is wel geluisterd en meegedacht over de te zetten stappen. Melder heeft laten weten deze (en andere) stappen te hebben gezet en hiermee erin geslaagd te zijn het probleem achter zich te laten.

De vertrouwenspersonen merken op dat er vooral een oneigenlijk beroep op hen wordt gedaan, maar concluderen ook dat er behoefte is aan personen met wie in het volste vertrouwen gesproken kan worden over ervaringen die mensen diep raken. Uiteraard is de eigen pastoor de eerst aangewezen persoon hiervoor maar wanneer deze ervaringen kerkelijke functionarissen betreffen, is de vertrouwenspersoon blijkbaar een gewenst alternatief. De vertrouwenspersonen zullen de vraag voorleggen of deze taakuitbreiding gewenst is en zo ja, hoe dit dan gefaciliteerd kan worden.

Na afronding van de opleiding bij de SMPR in 2020 hebben de vertrouwenspersonen in 2021 deelgenomen aan drie verdiepende trainingsbijeenkomsten. Twee bijeenkomsten, in het teken van het delen van ervaringen met de bredere groep van vertrouwenspersonen, waren digitaal. Tijdens de derde trainingsbijeenkomst in oktober, die 'live' was, werden situaties en gesprekken geoefend.

Utrecht/Amsterdam, 15 oktober 2021

Marcel van der Vloet
Mary Hallebeek